

L'enorme endeutament, públic i privat, fa diferent aquesta crisi, i obliga a ser pacients i acceptar un període llarg per tornar a créixer amb força a tot el món

M. MANCHÓN / T. GARGANTÉ
BARCELONA

La incertesa és molt gran perquè, tres anys després de l'ensorrament de Lehman Brothers en uns dies que van ser dramàtics per a tot el món, no hi ha receptes clares, i la desunió política, en el cas d'Europa, agreuja la situació. Els experts que ha consultat l'ARA ofereixen una visió polièdrica, encara que hi ha un denominador comú. La sortida de Grècia, un país ja intervingut per la Unió Europea i l'FMI, passa per una reestructuració del seu deute. En altres paraules, que els bancs creditors, molts d'ells francesos i alemanys, acceptin pèrdues i que la realitat s'imposi.

Però el que aquesta crisi està posant de manifest és l'error en el diagnòstic mateix. Ho diu el catedràtic de política econòmica de la UB, Antón Costas. I la qüestió no és menor, perquè dependrà de l'instrument per solucionar el problema. No és una crisi ni una recessió. El que tenim, des de fa tres anys, és una segona contracció, després de la primera, la del 1929. La característica és que tenim a sobre un endeutament massiu, per part de les administracions públiques i del sector privat. I sortir d'aquí exigeix temps.

L'economia financera ha crescut de manera exponencial en les últimes dècades, marginant l'economia productiva. Per tant, els creixements econòmics dels darrers anys no eren sòlids, i això s'ha vist en el cas d'Espanya, on la bombolla immobiliària va atreure un capital especulatiu, i en el cas dels EUA, amb la bombolla de les *subprime*.

Esperança

Els experts també deixen clar que la Unió Europea necessita instruments polítics i financers per poder fer front als mercats. Però aquesta unitat no acaba d'arribar. El catedràtic d'economia aplicada de la UAB, Josep Oliver, incideix en el paper d'Alemanya, absolutament clau en la possible sortida d'aquesta segona gran contracció. És l'únic país, en aquests moments, amb capacitat de maniobra. I la cancellera Merkel ha entès que no té cap altra possibilitat que acceptar la seva responsabilitat.

La situació actual és greu, i dependrà, en gran mesura, del que es faci amb Grècia. Oliver i Costas es mostren "optimistes racionals", i obren la porta a l'esperança. —

A les portes d'una nova RECESSIÓ

INCERTESA MUNDIAL
La imatge mostra dues persones seguint la Borsa d'Atenes. En els últims dies la caiguda de valors a la UE i als EUA ha estat enorme.

JOHN KOLESIDIS

Les preguntes

1. Què pot passar si Grècia cau?

2. El món pot tornar a entrar en recessió?

Xavier Vives

PROFESSOR D'ECONOMIA I FINANCES DE L'IESE

1. Hem de veure com acaba la tragèdia grega. Però la veritat és que tant si Grècia surt de l'euro com en cas contrari, el perill de contagi hi és. Si el país hel·lè cau s'haurà de reestructurar igualment el seu deute, perquè hem de tenir present que molts bancs alemanys i francesos, principalment, estan contaminats.

Si el problema s'acota a Grècia, ni Itàlia ni Espanya haurien de patir. Però Alemanya, que té la clau de volta de tot plegat, encara no s'ha decidit per una solució definitiva per als problemes dels països solvents de la perifèria europea.

2. Una de les situacions més tristes és que la gestió de la crisi és molt dolenta. Queda clar que hem entrat en una època d'alentiment. Hi ha un endeutament molt elevat. Les mesures restrictives aprovades arreu no ajuden gens al creixement. Però encara està per veure si entrem en recessió. En aquest cas tornem al principi, perquè en funció de les mesures que prenguin els Estats Units i Europa tot quedarà en un parèntesi en la recuperació o es caurà en una crisi pitjor. Però cal tenir present que les empreses tenen un bon comportament en la seva activitat exterior, tot i que també és possible que es vegi afectada per la incertesa general. —

Gonzalo Bernardos

VICERECTOR D'ECONOMIA DE LA UB

1. La cancellera Merkel vol sortir de la crisi des de l'austreritat. Així que o els alemanys paguen l'impagable a Grècia i després a la resta de països amb problemes o Grècia ha de sortir de l'euro. Potser és la manera per, després, blindar la Unió Europea, amb un govern polític i econòmic real, amb la possibilitat d'emetre eurobons. Però Grècia ha de buscar el seu camí, amb temps per guanyar competitivitat, com li va passar a Argentina

Joan Carles Amaro

PROFESSOR DE FINANCES D'ESADE

1. En primer lloc, el punt de mira estaria a Portugal i Irlanda. Després, seguirien Itàlia i Espanya, i en tercer lloc les turbulències podrien afectar França. Tots aquests països acaben sent com capes d'una mateixa cebeta. El que passa és que a partir que els afectats siguin Espanya o Itàlia, la dimensió del problema creix, amb el perill que al final la UE no representi gairebé ningú.

2. Els Estats Units encara han de posar en marxa el pla de mesures per ampliar el sostre de deute. Són mesures de contenció de despesa pública, de manera que

a l'any 2002. Segurament és l'única sortida davant de la situació actual, perquè Grècia podria devaluar la seva moneda, encara que és evident que el cost per als grecs serà molt alt.

2. Una possible recessió o no, en el cas d'Europa, depèn en gran mesura de la primera pregunta. Si no se soluciona el problema grec, i els atacs dels mercats acaben amb Itàlia i Espanya, estarem davant del final de la Unió Europea, amb conseqüències imprevisibles. Si es fan les polítiques adequades, d'estímul de la demanda, amb un creixement de la demanda de béns, podríem entrar en una fase de creixement, però ara mateix el més urgent, el que ens condiciona, és deixar clar què fa la UE amb Grècia. —

poden retardar encara més el creixement. Això afecta Europa. D'altra banda, hem de tenir present que com que les borses cauen, les empreses que hi cotitzen perden valor. Desconec si hi haurà recessió, però és molt clar que hi haurà un alentiment de l'activitat, que només es veurà compensat en certa manera pels mercats emergents. Les exportacions espanyoles mantindran el vigor, però sense consum intern espanyol. —

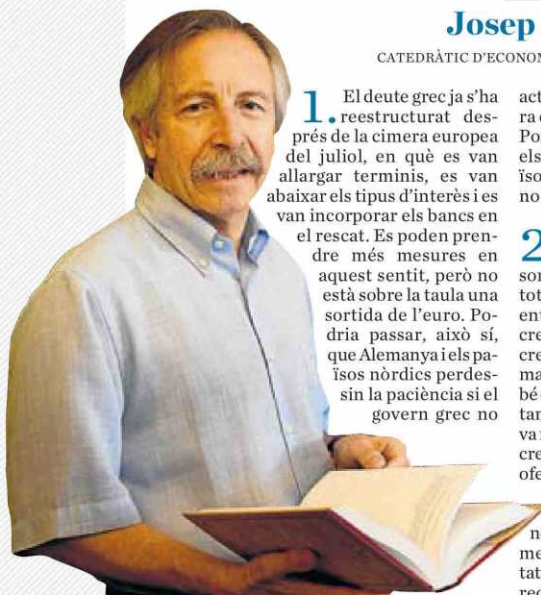

S. Niño Becerra

CATEDRÀTIC D'ESTRUCTURA ECONÒMICA DE LA URL

1. Grècia no pot pagar, ha quedat molt clar. És impossible que pagui. Així que els bancs han d'acceptar que no cobraran. Tot s'ha de fer més petit. Alguns bancs ara han perdut al voltant del 50% o 60% del seu valor des que va començar l'any. Ens hem escandalitzat, però no és, potser, que tornen a tenir el valor real? No hi ha més capacitat d'endeutament. No es pot pagar res. Hem de tenir present aquesta realitat. S'ha crescut en l'últim decenni gràcies a una espiral de crèdit.

2. Estem davant de la tercera fase de la crisi. A la primera, entre el 2007 i el 2010, es van provar coses, amb plans d'estímul, amb despesa pública. El 2010 entrem en la fase del sanejament, de reduir l'endeutament, i ara ens trobem davant de la impossibilitat de fer res. Només podem sortir-ne sent més petits, acceptant que els accionistes dels bancs han de tenir pèrdues. I a partir del 2012, s'han d'intentar fer coses noves, però des de la realitat, assumint el càncer que estem patint, l'enorme deute. —

Josep Oliver

CATEDRÀTIC D'ECONOMIA APLICADA DE LA UB

1. El deute grec ja s'ha reestructurat després de la cimera europea del juliol, en què es van allargar terminis, es van abaixar els tipus d'interès i es van incorporar els bancs en el rescat. Es poden prendre més mesures en aquest sentit, però no està sobre la taula una sortida de l'euro. Podria passar, això sí, que Alemanya i els països nòrdics perdesin la paciència si el govern grec no

actua com li estan dient. L'altra cara és Irlanda i, amb més dificultats, Portugal, que estan portant a terme els plans dissenyats. La resta de països europeus no haurien de patir, no han de quedar contagiats.

2. Hi ha un problema greu, perquè els Estats Units no han sortit de la crisi en cap moment en tots aquests anys, i les diferències entre republicans i demòcrates han creat molta inquietud entre els seus creditors. Però els emergents tenen marge per créixer, i Alemanya també està tirant amb força. No crec, per tant, que estiguem davant d'una nova recessió. El període que ve serà de creixements, encara que petits, com ofereixen els diferents indicadors de l'FMI o la Comissió Europea. Ara, en el cas dels EUA, el Regne Unit, Espanya i Itàlia els problemes són propis. Estan molt endeutats i necessitaran temps per anar-lo reduint a poc a poc. —

Antón Costas

CATEDRÀTIC DE POLÍTICA ECONÒMICA DE LA UB

1. Grècia no pot pagar. I això ha de quedar clar, així que el que s'ha de fer és trobar una solució que passa per una reestructuració ordenada del seu deute. Al mateix temps, els bancs creditors han de tenir la possibilitat de no posar en els seus actius de manera immediata les pèrdues. Han de tenir un perío-

de raonable per fer-ho. És la possibilitat que Alemanya pot preveure, perquè s'hi juga molt, perquè el perill ha arribat a les seves fronteres, a Itàlia i a França. Es tractaria d'aplicar una fórmula semblant al Pla Brady, com es va fer a l'Amèrica del Sud.

2. Ja estem en una recessió. De fet, hi ha un error de diagnòstic. El que ha passat és una gran contracció, que té com a protagonista l'enorme deute públic i privat. I seria la segona gran contracció, després de la del 1929. Els emergents no podran compensar l'estancament i la recessió dels països occidentals i es veuran perjudicats. Els EUA, per exemple, amb tots els plans de despesa pública, no creixen. Passarem anys així. —

